

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 29 april 1937 kl. 5 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor m. m.

Genom en den 5 mars 1937 dagtecknad proposition, nr 173, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen att *dels* antaga vid propositionen fogat, här nedan infört förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor, *dels ock* medgiva, att statsbidrag (*sjukvårdsbidrag*) för understöd, som erkänd sjukkassa jämlikt förordningen om erkända sjukkassor utgivit i form av ersättning för den sjukes intagande å sjukvårdsanstalt, må från ingången av år 1938 utgå med hälften av understödet.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för de genom propositionen framlagda förslagen, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

De olika ändringsförslagen behandlas nedan, liksom i propositionen, under särskilda rubriker.

Antagande av erkända sjukkassor.

Enligt 69 § understödsföreningslagen skall i lagen föreskriven registrering och tillsyn å understödsföreningar handhas av en för hela riket gemensam tillsynsmyndighet, och enligt 84 § meddelar Konungen närmare föreskrifter om tillsynsmyndighetens organisation och verksamhet. Jämlikt 2 § första stycket sjukkasseförordningen antages understödsförening till erkänd sjukkassa av den i 69 § understödsföreningslagen omförmälda tillsynsmyndigheten.

Genom propositionen nr 171 till årets riksdag har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till lag angående ändring i vissa delar av nämnda lag. Detta förslag avser bland annat att möjliggöra en ifrågasatt uppdelning av tillsynen över understödsföreningarna å socialstyrelsen och pensionsstyrelsen. I förslaget har 69 § erhållit den lydelsen, att i lagen föreskriven registrering och tillsyn å understödsföreningar handhas beträffande varje grupp av föreningar med likartad verksamhet av en för hela riket gemensam tillsynsmyndighet.

dighet. Departementschefen har uttalat, att 2 § första stycket sjukasseförordningen med hänsyn härtill syntes lämpligen kunna erhålla den ändrade lydelsen, att understödsförening antages till erkänd arbetslöshetskassa av den myndighet, under vars tillsyn föreningen står enligt lagen om understödsföreningar.

Överflyttning.

Till medlem av erkänd sjukassa må enligt 9 § första stycket sjukasseförordningen icke, utom då fråga är om inträde i centralsjukassa av i kassans tjänst anställd person, antagas annan än den, som är bosatt inom kassans verksamhetsområde. Inträde må vidare enligt 9 § tredje stycket, med vissa angivna undantag, beviljas allenast den, som fyllt femton men icke femtio år, har god hälsa och icke är behäftad med lyte, vilket medför eller skäligen kan förväntas medföra väsentlig nedsättning av arbetsförmågan eller påkalla läkarvård i större utsträckning.

Flyttar medlem av erkänd sjukassa från kassans verksamhetsområde till ort, för vilken annan erkänd kassa finnes, eller till utlandet, äger han jämlikt 15 § första stycket, där ej senare i paragrafen annorlunda stadgas, kvarstå i förstnämnda kassa allenast intill utgången av månaden näst efter den, under vilken flyttningen skedde. Medlem, som är anställd i centralsjukassas tjänst, må dock såsom direkt ansluten medlem kvarstå i centralsjukassan. Bosätter medlemmen sig inom verksamhetsområdet för annan erkänd sjukassa, är han enligt 15 § andra stycket berättigad att utan hinder av vad i 9 § tredje stycket är stadgat och utan erläggande av inträdesavgift ingå såsom medlem i denna kassa i närmast motsvarande sjukhjälpsklass (*överflyttning*), dock att anmälan om inträdet skall göras före utgången av månaden näst efter den, under vilken flyttningen skedde, och att stadgade avgifter för tiden intill överflyttningen skola vara erlagda. Överflyttning skall anses hava ägt rum med utgången av den månad, under vilken anmälan om inträde gjordes. Var medlemmen då på grund av redan inträffad sjukdom eller barnsörd berättigad till understöd, skall dock, där ej annat överenskommit mellan kassorna, överflyttningen anses hava skett först med utgången av den månad, under vilken han blivit återställd eller löpande understödstitid gått till ända. Där överenskommelse i sådant hänseende träffats med utländsk myndighet eller sjukasseorganisation, skola enligt 15 § sista stycket bestämmelserna angående överflyttning äga motsvarande tillämpning beträffande i överenskommelsen avsedd person. Sådan överenskommelse skall vara godkänd av tillsynsmyndigheten.

I 18 § föreskrives, att om medlem av erkänd sjukassa vid utgången av andra månaden efter den, under vilken stadgad avgift eller uttaxerat belopp senast skolat betalas, fortfarande häftar för avgift eller belopp, som nu sagts, skall han anses hava utträtt ur kassan vid nämnda tidpunkt, där ej kassans styrelse dessförinnan av särskild anledning medgivit honom ytterligare anstånd med betalningen. Anmäler sig den, som sålunda utträtt ur kassan, inom tolv månader därefter till återinträde och har hans hälsotillstånd under tiden ej försämrats, må kassan, under förutsättning att samtliga avgifter för

den förflutna tiden erläggas, bevilja återinträde, oaktat de i 9 § tredje stycket angivna förutsättningarna ej äro för handen.

I skrivelse den 22 februari 1937 har *socialstyrelsen*, under åberopande av bland annat vad svenska sjukasseförbundet i ämnet anfört, framhållit, att den nu gällande föreskriften om anmälningsskyldighet vore ägnad att i många fall medföra rättsförlust. Socialstyrelsen har därför föreslagit, att i och med flyttningen även medlemskapet utan vidare skulle överflyttas från kassan på den gamla till kassan på den nya bosättningsorten. Styrelsen har även föreslagit vissa andra därmed sammanhängande författningsändringar. Rörande innebörden av dessa liksom även beträffande de skäl, som anförts till stöd för dem, får utskottet hänvisa till sid. 7—11 i propositionen. Socialstyrelsens utkast till ändrad lydelse av 15 och 18 §§ i sjukasseförordningen har såsom bilaga fogats till propositionen (sid. 26—27).

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i propositionen uttalat, att de olägenheter, som vore förbundna med den nu gällande ordningen, givetvis skulle undvikas i åtskilliga fall, om socialstyrelsens förslag genomfördes. Det syntes honom dock, som om genom styrelsens förslag den föreliggande frågan icke skulle erhålla en fullt tillfredsställande lösning. I flertalet av de fall, som påkallat sjukasseförbundets uppmärksamhet och föranlett förbundet att till socialstyrelsen göra framställning i ämnet, skulle enligt departementschefens mening antagligen rättsförlust i en eller annan form fortfarande komma att inträda för de försumliga eller om författningsbestämmelserna okunniga medlemmarna. Departementschefen förordade därför, att såsom tillägg till socialstyrelsens förslag i 15 § infördes en bestämmelse därom, att avgift, som efter överflyttningen erlagts till den kassa, från vars verksamhetsområde flyttningen skett, finge, där kassorna överenskommit därom, räknas som avgift till den andra kassan. Vore avgifterna i den nya kassan högre än i den gamla, komme medlemmen jämväl med tillämpning av en dylik bestämmelse att häfta för avgifter till den nya kassan. Då emellertid de av medlemmen erlagda beloppen enligt departementschefens mening givetvis skulle i första hand räknas som avbetalning å de avgifter, som tidigast förfallit till betalning, och då skillnaden mellan avgiftsbeloppen vanligen icke torde vara alltför betydande, komme vid tillämpning av bestämmelsen i ett sådant fall respittidens utgång att avsevärt framflyttas.

Departementschefen har vidare anfört bland annat följande:

Emot socialstyrelsens förslag, att överflyttningen skall, där medlemmen vid flyttningen är frisk, anses äga rum samtidigt med flyttningen och icke vid månadsskiftet närmast därefter, har jag ingen erinran att göra, därest möjlighet beredes kassorna att träffa överenskommelse rörande den å flyttningmånaden belöpande medlemsavgiften. Enligt styrelsens förslag skola också kassorna äga möjlighet överenskomma, att avgiften skall oavkortad tillfalla den kassa, till vilken överflyttning skett. Med hänsyn till de obetydliga belopp, varom här är fråga, vill jag emellertid förorda full frihet för kassorna att träffa överenskommelse rörande fördelningen av flyttningmånadens avgift.

Även vid införandet av ett system, enligt vilket själva flyttningen ensam konstituerar rätt till medlemskap i den nya bosättningsortens kassa, torde, såsom socialstyrelsen framhållit, ur ren ordningssynpunkt anmälningsskyldighet rörande flyttningen alltså bära åvila den flyttande. I likhet med styrelsen anser jag, att sådan anmälan bör redan före flyttningen göras till kassan å den gamla bosättningsorten samt att, där anmälan göres senare, rätten till understöd för tid mellan flyttningen och anmälan skall vara förfallen. Denna påföljd av anmälningsförsummelse torde dock endast bära avse rätt till understöd från kassan å den nya bosättningsorten. Är nämligen medlemmen vid flyttningen på grund av sjukdom understödsberättigad, bibehålles tills vidare medlemskapet i kassan å den tidigare bosättningsorten, och det synes då obilligt, om försummelsen skulle föranleda indragning av redan löpande understöd.

Rätt till inträde i erkänd sjukkasse tillkommer i lika mån utländska som svenska medborgare, bosatta inom kassans verksamhetsområde. Bestämmelserna rörande överflyttning äro emellertid direkt tillämpliga endast vid flyttning inom landet, icke vid inflyttning från utlandet. En svensk eller utländsk medborgare, som inflyttar från utlandet och som därstädes tillhört någon social sjukförsäkringsorganisation, äger således icke utan vidare komma i åtnjutande av de förmåner, som överflyttningsbestämmelserna äro avsedda att bereda. Till fullföljande av principen om socialförsäkringens universalitet, vilken princip kan sägas känneteckna de moderna strävandena på detta område, har därför i 15 § sista stycket sjukasseförordningen upptagits en bestämmelse, som ger möjlighet under vissa förutsättningar att tillämpa ett överflyttningsförfarande mellan utländska och svenska sjukkassor. Såsom framgår av socialstyrelsens skrivelse har emellertid bestämmelsen i fråga visat sig icke motsvara sitt syfte, huvudsakligen beroende därpå, att lagstiftningen i våra grannländer Danmark och Norge förutsätter formliga konventioner för frågans ordnande. Med hänsyn härtill vill jag förorda styrelsens förslag i denna del, enligt vilket överflyttningsbestämmelsernas tillämplighet vid inflyttning från utlandet göres beroende av överenskommelse mellan Sverige och vederbörande utländska stat. En dylik överenskommelse torde givetvis bära bygga på ömsesidighetsprincipen.

Såsom socialstyrelsen föreslagit, torde rätten till överflyttning icke heller längre bära göras beroende av, om stadgade avgifter för tiden intill överflyttningen äro erlagda. Vid sådant förhållande har jag ingen erinran att göra mot den sakliga innebörden av styrelsens förslag till ändrad lydelse av 18 § första stycket, enligt vilket förslag vid beräkningen av respittiden hänsyn även skall tagas till oguldna dylika avgifter.

I formellt hänseende synas vissa jämkningar kunna göras i socialstyrelsens förslag till ändrad lydelse av 15 och 18 §§.

Intagning å sjukvårdsinrättning.

Jämlikt 22 § andra stycket sjukasseförordningen skall till sjukvårdsförsäkrad medlem av erkänd sjukkasse, då enligt intyg av läkare vård å sjukvårdsanstalt (*sjukhusvård*) är erforderlig, utgivas ersättning för den sjukens intagande och vård å sjukvårdsanstalt, som drives av staten, landsting eller kommun eller till vars drift statsbidrag utgår, eller å godkänt enskilt sjukhem, så ock för vård, som beredes den sjuke genom pensionsstyrelsens försorg. Ersättning för sjukhusvård bekostas enligt 29 § under de första aderton eller eventuellt nittio dagarna av ett sjukdomsfall av vederbörande lokalsjuk-

kassa och därefter av centralsjukkassan. Till skillnad från vad enligt 28 § gäller beträffande lokalsjukkassas utgifter till annan sjukvård kan sådan kassa icke för sina utgifter till sjukhusvård erhålla bidrag av centralsjukkassan.

För varje dag erkänd sjukkassa lämnat ersättning för sjukhusvård utgår jämlikt § 4 kungörelsen den 26 juni 1931 (nr 282) angående statsbidrag åt sjukkassor statsbidrag med 50 öre. Däremot utgår icke statsbidrag för av kassan utgiven ersättning för den sjukes intagande å sjukhuset.

Sedan Kungl. Maj:t anbefallt socialstyrelsen att inkomma med utredning och förslag rörande statsbidrag för av erkänd sjukkassa bekostad intagning å sjukvårdsinrättning, har *socialstyrelsen* avlämnat en den 24 februari 1937 dagtecknad skrivelse, vari styrelsen såsom skäl för medgivande av statsbidrag för berörda intagningskostnader framhållit bland annat, att enligt gällande bestämmelser erkänd sjukkassa ägde åtnjuta statsbidrag ej blott för varje annat slag av understöd än det nu ifrågavarande, som det enligt sjukkassee-förordningen ålåg kassan att utgiva, utan även för frivilliga prestationer, som kassan med tillsynsmyndighetens medgivande åtagit sig.

Med avseende å de författningsändringar, som vore påkallade med hänsyn till det sålunda föreslagna statsbidraget, har styrelsen framhållit, att med sjukkassee-förordningens åläggande för erkänd sjukkassa att utgiva ersättning för den sjukes intagande å sjukvårdsanstalt icke förknippats något villkor avseende det färd sätt, efter vilket ersättningen skall beräknas. Det syntes dock ligga i sakens natur, att sjukkassa endast vore pliktig utgiva ersättning efter det billigaste färd sätt, som med hänsyn till den sjukes tillstånd kunde och borde ifrågakomma. Styrelsen har därför föreslagit, att till 22 § i sjukkassee-förordningen skall fogas en bestämmelse av sådan innebörd, att ersättning för den sjukes intagande å sjukvårdsanstalt skall beräknas efter det billigaste färd sätt, som med hänsyn till den sjukes tillstånd kan ifrågakomma. Styrelsen har vidare framhållit, att det knappast vore möjligt att beträffande lokalsjukkassor, som utövade verksamhet inom särskilt vidsträckta och ödemarksbetonade områden, såsom stora delar av Norrland, enbart genom utgivande av statsbidrag undanröja de ekonomiska olägenheter för kassorna, som intagningar å sjukhus kunde medföra. Vile man helt råda bot för dessa svårigheter, syntes man i stället vara hänvisad till att låta lokalsjukkassornas intagningskostnader ingå i det utjämningsförfarande, som enligt 28 § i sjukkassee-förordningen tillämpades i fråga om andra sjukvårdsutgifter än sjukhusvård, vilket förfarande innebure, att dessa utgifter skulle, i den mån de sammanlagt överstege visst belopp per år, bestridas av vederbörande centralsjukkassa. Ett dylikt utjämningsförfarande syntes jämväl ur risksynpunkt riktigare än nu gällande anordning, enligt vilken intagningskostnaderna, såsom hörande till ersättningen för sjukhusvård, i regel finge helt bäras av lokalsjukkassorna, beroende därpå att intagningen på sjukhus vanligen ägde rum under första delen av sjukhjälpstiden, för vilken lokalsjukkassa ju hade att ersätta sjukhusvården. Styrelsen föreslog därför sådan ändring av 28 § i sjukkassee-förordningen, att den där föreskrivna riskfördelningen mellan lokal- och centralsjukkassa blir gällande jämväl beträffande kostnader för intagning å sjukvårdsanstalt.

Vidkommande grunderna för det ifrågasatta statsbidraget har socialstyrelsen uttalat, att de bestämmelser, som nu gälla i fråga om statsbidrag för annan sjukvård än sjukhusvård, syntes böra vara normerande. Enligt § 5 i kungörelsen angående statsbidrag åt sjukkassor utgår statsbidrag (sjukvårdsbidrag) för understöd, som av erkänd sjukkassa meddelats i form av ersättning för medlems utgifter till läkarvård, kostnaderna för läkares resa häri inräknade, läkemedel och andra av läkare föreskrivna sjukvårdande åtgärder med belopp motsvarande hälften av det utgivna understödet. Förutsättning härför är dock, att understödet från kassan motsvarat i fråga om läkemedel högst hälften och i övrigt högst två tredjedelar av kostnaderna för ändamålet. I de fall, då sjukvårdsbidrag må utgå, ändå att nyssnämnda begränsning av understödet ej iakttagits, skall bidraget beräknas till en tredjedel av det utgivna understödet. Ett på samma sätt bestämt statsbidrag för intagningskostnader skulle emellertid enligt socialstyrelsens mening medföra tillämpnings-svårigheter i avseende på fördelningen av kostnaderna för sjukvårdsersättning mellan lokal- och centralsjukkassa. Med hänsyn bland annat härtill har styrelsen föreslagit, att statsbidraget för erkänd sjukkassas intagningskostnader bestämdes att utgöra hälften i stället för en tredjedel av kassans kostnader härför.

Vad socialstyrelsen i övrigt anfört rörande förslagen i förevarande hänseende finnes återgivet å sid. 15—17 i propositionen. Ett av styrelsen uppgjort utkast till författningsbestämmelser i ämnet finnes intaget å sid. 28—29 i propositionen.

Departementschefen har i propositionen yttrat, att de skäl, som socialstyrelsen anfört för sitt nu förevarande förslag, syntes honom i allt väsentligt fullt övertygande. Då därtill komme, att ur statsfinansiell synpunkt några starkare betänkligheter knappast kunde resas mot ett genomförande av förslaget, förordade han detsamma.

Karenstid.

Sjukhjälp till medlem av erkänd sjukkassa skall enligt 20 § första stycket sjukkasseförordningen i regel omfatta dels ersättning för utgifter till sjukvård (sjukvårdsersättning), dels ock ett understöd i penningar för varje dag (sjukpenning). Där ej i förordningen annorlunda stadgas, skall jämlikt 23 § första stycket sjukpenning utgivas vid varje sjukdom, som medför förlust av arbetsförmågan eller för vars botande den sjuke enligt läkares föreskrift bör fullständigt avhålla sig från arbete.

I 26 § stadgas bland annat, att sjukpenning ej må utgivas för de tre första dagarna vid varje sjukdomsfall, den dag då sjukdomsfall inträffade inräknad (*karenstid*), samt att i sjukkassans stadgar karenstiden må utsträckas till högst sju dagar.

Slutligen må erinras, att i 29 § meddelas vissa bestämmelser rörande begränsning av sjukhjälpstiden med avseende å sjukpenning samt att vid tillämpning av dessa bestämmelser sjukdomsfall, som inträffar inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken ersättning för sjukhusvård eller sjuk-

penning utgivits av erkänd sjuk-kassa, skall räknas såsom en omedelbar fortsättning av det tidigare fallet.

I skrivelse den 28 september 1936 har *svenska sjuk-kasseförbundet* erinrat, att bestämmelsen om karenstid utgjort ett irritationsmoment under omorganisationsarbetet inom de erkända sjuk-kassorna. Då emellertid en avgifts-ökning bleve påkallad, därest karenstiden borttoges, ville förbundet endast hemställa om en sådan mildring av bestämmelsen härom, att ingen ny karenstid behövde beräknas för sjukdomsfall, som inträffade inom 8 eller alternativt 90 dagar efter den sista dag, för vilken sjukhjälp sist meddelades.

Över skrivelsen har efter remiss yttrande den 14 november 1936 avgivits av *socialstyrelsen*, som därvid uttalat, att om ändring av karensbestämmelsen nu skulle företagas, denna borde få sådan innebörd, att karensfrihet medgäves vid sjukdomsfall, som inträffade inom nittionde dagen efter den sista dag, för vilken sjukhjälp i form av sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård meddelats vid närmast föregående sjukdomsfall.

Departementschefen har framhållit, att viss skillnad i tillämpningen föreläge beträffande bestämmelserna om karenstid i början och om begränsning av sjukhjälpstiden i slutet av ett sjukdomsfall. I anslutning härtill har departementschefen anfört följande:

Medan karenstid beräknas för varje särskilt sjukdomsfall, skola nämligen vid beräkningen av högsta medgivna sjukhjälpstid två eller flera särskilda sjukdomsfall, av vilka ett vart inträffat inom nittio dagar från det närmast föregående, anses såsom ett enda sjukdomsfall. Där två eller flera sjukdomsfall sålunda tillhoppa gälla såsom ett enda, beräknas följaktligen dubbel eller fler-dubbel karenstid för detta enda sjukdomsfall, något som jag i likhet med socialstyrelsen finner vara i viss mån oegentligt. Emellertid skulle en ändring av förordningen, innebärande mer följdriktiga bestämmelser i detta hänseende, medföra en icke oväsentlig ökning av såväl sjuk-kassornas egna som statens sjukhjälp-kostnader. Socialstyrelsen har beräknat denna ökning till 200,000 kronor om året för sjuk-kassornas vidkommande och till 60,000 kronor om året vad statsbidraget angår. Visserligen finner jag, lika med socialstyrelsen, en dylik ökning av statsbidraget icke vara av den storleksordning, att den bör utgöra hinder för den ifrågasatta reformens genomförande. Jag är dock jämväl därutinnan ense med styrelsen, att man icke, åtminstone för närvarande, bör ålägga sjuk-kassorna en ökning av deras sjukhjälp-prestationer. På grund härav vill jag förorda, att genom en tilläggsbestämmelse till 26 § allenast möjlighet beredes sjuk-kassa att icke beräkna karenstid vid sjukdomsfall, som inträffar inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken sjukpenning utgivits av erkänd sjuk-kassa.

Väntetid.

I 9 § tredje stycket stadgas, att inträde i erkänd sjuk-kassa må beviljas allenast den, som fyllt femton men icke femtio år, har god hälsa och icke är behäftad med lyte, vilket medför eller skäligen kan förväntas medföra väsentlig nedsättning av arbetsförmågan eller påkalla läkarvård i större utsträckning.

Enligt 21 § må erkänd sjuk-kassa, lokalsjuk-kassa dock allenast med tillsynsmyndighetens begivande, tillförsäkra sina medlemmar sjukvård-sersättning jämväl vid sjukdom, som drabbar medlems barn under femton år. Sjuk-

penning däremot må icke tillförsäkras annan än den, vilken för erhållande av sådant understöd är medlem av kassan.

I 30 § första stycket stadgas, att medlem av erkänd sjukkasse, för vilken läkarintyg angående hälsotillståndet vid inträdet i kassan icke fordrats, icke må tillerkännas sjukhjälp för sjukdomsfall, som inträffar under de första sextio dagarna efter inträdet (*väntetid*). För medlem, vilken medgivits övergång från mindre till mera omfattande sjukhjälp, skall under motsvarande förutsättning, med visst angivet undantag, sjukhjälp vid sjukdom, som inträffar under de första sextio dagarna efter övergången, utgå i den mindre omfattningen. Vad sålunda stadgats gäller dock icke, där sjukdomen föranletts av olycksfall, som inträffat efter inträdet i kassan eller efter övergången till den mera omfattande sjukhjälpen, samt ej heller i fråga om medlem, vilken på grund av sin anställning varit pliktig att inträda i kassan.

Enligt 30 § sista stycket må väntetid icke tillämpas vid inträde i central-sjukkasse såsom indirekt ansluten medlem och ej heller vid överflyttning, vid återinträde eller vid bildande av lokalsjukkasse av anledning, som i 19 § sägs.

I propositionen har förordats en undantagsbestämmelse av innebörd, att bestämmelsen om väntetid icke må tillämpas i fall, då medlems barn, för vilket kassan tillförsäkrat medlemmen sjukvårdsersättning, vid uppnådda femton år vinner eget medlemskap i kassan. Därvid har dock uppställts såsom förutsättningar, att barnet varit sjukvårdsförsäkrat under minst tolv månader, att försäkringen gällt intill dess barnet fyllt femton år samt att ansökan om medlemskap gjorts inom trettio dagar därefter.

Anslagsfrågor.

Departementschefen har härutinnan anfört bland annat, att de av honom förordade förslagen syntes kunna genomföras inom den kostnadsram, som låge till grund för tidigare anslagsäskande. I övrigt tillåter sig utskottet att hänvisa till propositionen i denna del (sid. 24).

Utskottet.

Utskottet har vid granskning av det i propositionen framlagda författningsförslaget funnit detta i huvudsak väl avvägt. Beträffande förslaget detaljer har anledning till erinran förekommit allenast mot det förordade tillägget till 26 § sjukasseförordningen. För vinnande av anslutning till bestämmelserna i förordningens 29 § rörande sammanräkning av sjukdomsfall under vissa förhållanden torde man böra giva tillägget det innehållet, att möjlighet beredes sjukkasse att icke beräkna karenstid vid sjukdomsfall, som inträffar inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken antingen — såsom i propositionen föreslagits — sjukpenning eller ock ersättning för sjukhusvård utgivits av erkänd sjukkasse.

Den i propositionen föreslagna ändringen av 2 § sjukasseförordningen har motiverats med en i propositionen nr 171 till årets riksdag föreslagen ändring av 69 § lagen om understödsföreningar, med vilken ändring avses att möjliggöra en ifrågasatt uppdelning av tillsynen över understödsför-

eningarna å socialstyrelsen och pensionsstyrelsen. Med den föreslagna formuleringen av 2 § första stycket i förordningen synes hinder icke möta att oberoende av om en sådan uppdelning kommer till stånd genomföra ändringen av sistnämnda stadgande.

Departementschefen har i propositionen uttalat, att de förordade ändringsförslagen syntes honom kunna genomföras inom den kostnadsram, som låge till grund för tidigare anslagsäskande. Utskottet finner ej anledning till erinran emot detta uttalande. Utskottet vill även tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, att statsbidrag (sjukvårdsbidrag) för understöd, som erkänd sjukkasse jämligt förordningen om sådana kassor utgivit i form av ersättning för den sjukas intagande å sjukvårdsanstalt, må från ingången av år 1938 utgå med hälften av understödet.

Under hänvisning till vad ovan anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen, med förklarande att ifrågavarande proposition ej kunnat i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Förordning

angående ändring i vissa delar av förordningen den 26 juni 1931
(nr 280) om erkända sjukkassor.

Härigenom förordnas, att 2, 15, 18, 22, 26, 28 och 30 §§ förordningen den 26 juni 1931 om erkända sjukkassor skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

2 §.

Understödsförening antages till erkänd sjukkasse av den myndighet, under vars tillsyn föreningen står enligt lagen om understödsföreningar.

Med antagande — — — fastställda grunder.

15 §.

Flyttar medlem av erkänd sjukkasse från kassans verksamhetsområde till ort, för vilken annan erkänd kasse finnes, skall han därmed anses utträda ur den förra kassan samt, utan hinder av vad i 9 § tredje stycket är stadgat och utan erläggande av inträdesavgift, ingå såsom medlem i den senare kassan i närmast motsvarande sjukhjälpklass (*överflyttning*). Var medlemmen vid flyttningen på grund av redan inträffad sjukdom berättigad till understöd, skall dock, där ej annat överenskommits mellan kassorna, överflyttningen anses ske först med utgången av den månad, under vilken han blivit återställd eller löpande understöd i kasse för den tidigare bosättningsorten gått till ända. Vad i detta stycke stadgas äger icke tillämpning å medlem, som är anställd i centralsjukkassas tjänst och som önskar att såsom direkt ansluten medlem kvarstå i centralsjukkassan.

Sker överflyttning å annan tid under en månad än vid utgången av denna, erlägges medlemmen, där ej annat överenskommits mellan kassorna, till varje

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

kassa avgift, som belöper på den del av månaden, under vilken han tillhört kassan. Avgift, som efter överflyttningen erlagts till den kassa, från vars verksamhetsområde flyttningen skett, må, där kassorna överenskommit därom, räknas som avgift till den andra kassan.

Om flyttning, varom ovan sägs, skall medlemmen dessförinnan göra anmälan till den kassa, från vars verksamhetsområde flyttningen skall ske. Göres anmälan senare än nu sagts, må understöd, som belöper på tid före anmälan, icke utgivas av den kassa, till vars verksamhetsområde flyttningen skett.

Har medlemmen under en tid av minst fem år, räknat tillbaka från tidpunkten för överflyttningen, varit tillförsäkrad mera omfattande sjukhjälp än den, varmed han till följd av överflyttningen måste åtnöjas, och överflyttar medlemmen inom tre år från nämnda tidpunkt till annan kassa, vare han därvid berättigad till inträde i sjukhjälpklass, som närmast motsvarar den högre klass, han sålunda förut tillhört.

Vad ovan i denna paragraf stadgas skall i tillämpliga delar gälla jämväl då indirekt ansluten medlem av centralsjukkassa flyttar till ort inom verksamhetsområdet, för vilken lokalsjukkassa icke finnes, och då direkt ansluten medlem av centralsjukkassa flyttar till ort inom verksamhetsområdet, för vilken lokalsjukkassa finnes.

Där överenskommelse i sådant hänseende av Konungen träffats med främmande stat, skola bestämmelserna angående överflyttning äga motsvarande tillämpning beträffande i överenskommelsen avsedd person.

Flyttar medlem av erkänd sjukkassa till utlandet, skall han därmed anses utträda ur kassan.

18 §.

Häftar medlem av erkänd sjukkassa vid utgången av andra månaden efter den, under vilken stadgad avgift eller uttaxerat belopp senast skolat betalas till kassan eller, där han enligt 15 § överflyttat från annan kassa, till denna, fortfarande för avgift eller belopp, som nu sagts, skall han anses hava utträtt ur förstnämnda kassa vid angivna tidpunkt, där ej vederbörande kassas styrelse dessförinnan av särskild anledning medgivit honom ytterligare anstånd med betalningen.

Anmäler sig den, som sålunda utträtt ur erkänd sjukkassa, inom tolv månader efter utträdet till återinträde i kassan och har hans hälsotillstånd under tiden ej försämrats, må kassan, under förutsättning att samtliga avgifter för den förflutna tiden erläggas, bevilja sådant inträde (*återinträde*), oaktat de i 9 § tredje stycket angivna förutsättningarna ej äro för handen.

22 §.

Sjukvårdsersättning skall — — — rådfrågade läkaren.

Styrkes med läkarintyg, att vård å sjukvårdsanstalt (*sjukhusvård*) är erforderlig, skall i stället för ersättning, som i första stycket avses, utgivas er-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

sättning för den sjukes intagande och vård å sjukvårdsanstalt, som drives av staten, landsting eller kommun eller till vars drift statsbidrag utgår, eller å godkänt enskilt sjukhem, så ock för vård, som beredes den sjuke genom pensionsstyrelsens försorg. I intet fall vare dock kassan pliktig utgiva ersättning för sjukhusvård med högre belopp, än som skulle hava utgått för den sjukes intagande och vård å allmän sal å lasarett, drivet av det landsting eller den i landsting ej deltagande stad, inom vars område den sjuke är bosatt; och skall därvid rese- och transportkostnad beräknas efter det billigaste färd sätt, som, under hänsynstagande till den sjukes tillstånd, må komma till användning.

Då särskilda — — — och skäligt.

Erkänd sjuk-kassa — — — därtill föreligger.

26 §.

Sjukpenning må — — — från arbete.

Utan hinder av vad i första stycket sägs må i sjuk-kassas stadgar föreskrivas, att karenstid icke skall beräknas vid sjukdomsfall, som inträffar inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken sjukpenning utgivits av erkänd sjuk-kassa.

Utan hinder av vad i första stycket sägs må i sjuk-kassas stadgar föreskrivas, att karenstid icke skall beräknas vid sjukdomsfall, som inträffar inom nittio dagar efter den sista dag, för vilken *ersättning för sjukhusvård eller sjukpenning* utgivits av erkänd sjuk-kassa.

28 §.

Sjukhjälp, som består i ersättning för utgifter till annan sjukvård än sjukhusvård, utgår, såvitt angår medlem av lokalsjuk-kassa eller sådan medlems barn under femton år, i sin helhet från *lokalsjuk-kassa* samt eljest från *centralsjuk-kassa*. I den mån lokalsjuk-kassas sammanlagda utgifter för nämnda ändamål samt för intagning å sjukvårdsanstalt, som avses i 22 § andra stycket, för år räknat överstiga ett belopp, motsvarande tre kronor eller, då fråga är om lokalsjuk-kassa, vilken meddelar understöd som nu sagts jämväl åt medlems barn under femton år, fyra kronor för varje medlem, som tillförsäkrats sådant understöd, skall kassan äga att av centralsjuk-kassan utbekomma det överskjutande beloppet. Medlemsantalet beräknas efter förhållandet den 31 december det år utgifterna avse.

Lämnar tillsynsmyndigheten — — — och centralsjuk-kassa.

30 §.

Medlem av — — — i kassan.

Lämnar erkänd — — — medlems barn.

Väntetid må icke tillämpas vid inträde i centralsjuk-kassa såsom indirekt ansluten medlem och ej heller vid överflyttning, vid återinträde eller vid bildande av lokalsjuk-kassa av anledning, som i 19 § sägs.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Har utfästelse av erkänd sjukkasse om sjukvårdsersättning vid sjukdom, som drabbar medlems barn under femton år, varit gällande de tolv närmaste månaderna innan barnet fyllde femton år, må väntetid icke tillämpas, där barnet på ansökan, som gjorts inom trettio dagar efter uppnåendet av nämnda ålder, vinner inträde i kassan.

I intet fall må väntetid vara bestämd till längre tid än etthundratjugu dagar.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1938; dock skola, där medlem av erkänd sjukkasse dessförinnan flyttat från kassans verksamhetsområde till ort, för vilken annan erkänd kassa finnes, eller till utlandet, i fråga om överflyttning, samt, där sjukdomsfall före nämnda dag inträffat, i fråga om utgifter för intagande å sjukvårdsanstalt och om väntetid, äldre bestämmelser fortfarande gälla.

B. att riksdagen måtte medgiva, att statsbidrag (*sjukvårdsbidrag*) för understöd, som erkänd sjukkasse jämlikt förordningen om erkända sjukkassar utgivit i form av ersättning för den sjukes intagande å sjukvårdsanstalt, må från ingången av år 1938 utgå med hälften av understödet.

Stockholm den 27 april 1937.

På andra lagutskottets vägnar:

IVAR OSTERSTROM.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Tamm, Hagman, Sam Larsson, Norman, Olof Carlsson, Västberg, Ekströmer* och *Holstenson*;

från andra kammaren: herrar *Österström, Johanson* i Hallagården*, *Molander* och *Sandström* i Sollefteå, fru *Nordgren*, herr *Hansson* i Örebro*, fröken *Andersson* och herr *Holm*.